

Uši a Vítr

číslo 8

měsíčník

srpen 2008

vydává společnost Christiania v nakladatelství Vetus Via, s podporou sdružení Sopol tzv. Productions

Kámen je podstatou všeho...

Stanislav Špoula (1951), vystudovaný etnolog a historik umění, je nejen v Čechách znám především jako architekt tzv. kamenných zahrad. Autor různorodých projektů, kde dominuje kámen jako přírodní šperk.

Jak se z autora stati o problematice české menšiny v rumunském Banátě stane fanatik do kamene?

Tak, filosofové mívají různé záliby...

Hmmm, typicky filosofická odpověď...

Kámen je přece podstatou všeho, že jo! Nejvíc vzdoruje času, přetrvá věky, a navíc já jsem vždycky říkal, že kameny jsou kosti země. Když se dělají zahrady, tak se kosti země obalují zemí, rostlinami a časem...

Co nového ti – jako profesionálnímu zahradnímu architektovi, který pracoval třeba v Japonsku – přinesla práce v Lounech?

Chodím po okolí a studuji charakter kraje, toho, co je pro ten který kus země typické, včetně rostlin. Snažím se pracovat převážně s místním materiálem. Zahrady, které se dělají v konkrétní krajině, musejí být nějak poplatné té krajině, protože zahrada, tvrdím, má-li být dobrá a má-li být vytvořena v přírodním duchu, ne jako vyumělkovaná věc, by měla být koncentrovanou přírodou toho místa. Nejdřív se zabývám kompozicí, potom sám objížďím vhodné lokality a každý kámen vybírám jednotlivě kus po kusu. Další postup, jako je hloubení terénu a vršení zeminy, rozmístění a usazení kamenů i rostlin, je nemyslitelné bez mé osobní účasti. Chci u toho zkrátka být od začátku do konce. Teprve tak může vzniknout zahrada s rysy autorského díla.

Stanislav Špoula před částí své lounské kamenné instalace, léto 2008, foto © Lábus

Je tedy rozdíl mezi zahradou Jižních Čech, Severních Čech a zahradou v Praze?

No jistě! Ve většině případů je to rozdíl. I když třeba nějaký sběratel či fanatik chce mít čedičovou zahradu v Jižních Čechách. Pak ji tam bude mít, ale měla by být aspoň naprosto uzavřená a neměla by nekomunikovat s okolím. Zahrada by měla navozovat dojem, že do svého okolí patří. Ne jen nějakým záj-

mavým detailem, ale právě kamenem coby samou podstatou zahrady, její páteří. Až od tohoto okamžiku se dá teprve mluvit o kamenné zahradě.

Jaké to vlastně je – projektovat zahrady?

Dělat zahradu je dirigentské dílo. Japonci například při tvorbě zahrady pokládají dva kameny za den. Víc nesmí, a nemělo by to ani význam. Neznám

S. Š. jako dirigent obřích kamenného orchestru, Louny, léto 2008, foto © Vladimír „Lábus“ Drápal

náročnější práci, než dirigovat jeřábníky, aby několikatunový kámen položili tak, jak má být. Tvorba zahrad se blíží sochařské práci – s tím, že já tvořím hlavní linie pomocí stromů, rostlin a kamenů.

Toble ale není tvůj první profesní kontakt s Louny. Už ses pokoušel vybudovat park u nemocnice...

Tehdy to v roce 1994 nevyšlo. Měla to být nemocniční zahrada, která měla být řešena tenkrát v úplně revolučním duchu, a to víš, ty revoluce se občas nepodaří. Byla myšlena zase s využitím kamene, barevných a relaxačních ploch, samo o sobě to mělo být výtvarné dílo. Chtěl jsem tam využít nových poznatků ze zahradnictví, nových odrůd rostlin, zajímavé barevné skladby. Rostlin, které se zatím používají jen na skalky – třeba medvědí tráva z Pyrenejí, která, použita ve velkých plochách, je nádherná. Použití kamenů, popínavých rostlin, nejrůznějších bylin atd. Ovšem všem těm lidem pracujícím ve zdravotnictví to navozovalo pocit přepychu. Snad dokonce něčeho zhýralého. Měli pocit, že ty peníze by měly jít zase jen do zdravotnictví a ten můj projekt byl vnímán jako nějaká luxusní nadstavba, která se dá obejít. Což do jisté míry je samozřejmě pravda. Ale jisté je, že nádobu se napouští, a až se naplní, tak jednou stejně musí přetéct. Tady jde vlastně jen o to, jak je ta sklenice vysoká, a kdy přeteče.

Je šance, aby ses k tomuto projektu ještě někdy vrátil?

Šance je snad vždycky...

Jak pojals svou práci v Lounech v návaznosti na původní krajinu tady? Mně to hodně evokuje třeba menhiry...

No jistě, to je právě dobré, že to není tak úplně jednoznačné. Jestli ti to evokuje menhiry, je to v pořádku, protože ono to skutečně evokovat menhiry může, ty jsou tady v kraji ledaskde přítomné – viz Klobuky a další a další, až ke Kounovským řadám. Někomu to může zase evokovat vodu, která tam není, což je úžasné, protože ty kameny i jejich okolí je vlastně děláno tak, jako by bylo modelováno vodou. Mně se pořád stávalo, že někdo přišel a mysl si, že dělám jezírko, že tam ta voda prostě patří. Ovšem ona ta voda tam je přítomná virtuálně, je to udělané tak, že každý jí tam vlastně cítí, aniž by ji tam viděl. Což je zase princip suchých zahrad u klášterů, které jsem viděl třeba v Japonsku.

Máš nějakou zakázku, na kterou jsi nejvíc pyšný? Někakou prestižní, nejbezčí? Nejoblíbenější?

Těžko říct... Ale možná by byl parter „dětského světa“, vzniklý v rámci Všeobecné výstavy v roce 1991 na pražském Výstavišti. Tam jsem totiž použil, myslím, do té doby u nás nevidané prvky, které se pak staly nedílnou součástí mé tvorby. Tím mám na mysli především využití přírodního kamene v kombinaci s dalšími přírodními materiály. A především pak, že se jednalo o prostor, který měl sloužit nevtíravým způsobem dětem. Čili který by umožňoval rozvoj dětských aktivit a fantazie, aniž by je omezoval pouze jednoúčelovými technickými hříčkami. Ovšem při záplavách v roce 2002 i tento prostor vzala voda. Rozpustil se v čase.

Jak se získá renomé, které v tomhle oboru máš?

Hlavně tím, že se člověk nebojí. Musíš jít za tím, co chceš dělat, i když si všichni myslí, že to je bláznovina, nebo že to není ani hodno pozornosti. Je to taky vytrvalost, zaujetí, umanutost – to jsou ty správné výrazy. A bažení. Bažení zejména, to je takový snad až alkoholický termín, prostě že bez těch věcí nemůžeš být. Je to v podstatě nutkání, které tě někde žene, ale to neznamená, že se ty věci hýbou. Musíš tím být nejenom posedlý, ale musí dojít i ke konstelaci všech dalších prvků, a ta je daná. A to jsou veličiny, které rozhodují, a pak veličiny, které mají peníze. A minimálně tyhle tři veličiny se musí spojit, setkat se, aby se dílo povedlo.

Pochopíme někdy, že zahrady jsou pro nás důležité? A nebude to pozdě, až si to uvědomíme?

Myslím, že to částečně pochopíme jako důchodci na vlastní zahrádce. Rytmus života je, marná sláva, řízen technikou, a nedopřává nám příliš volného času. Lidé se soustředí na spoustu jiných věcí a ono důležité spočinutí nastává třeba až pak při nemoci. Tím spíše je pak možné, že unavený a nemocný člověk prožije léčivou sílu přírody. Proto se ani nedivím, že většinou lidí není ještě zahrada plně doceněna. Je to dáno i marasmem minulých let. Chyběla u nás estetická výchova. Architektonická moderna u nás ve 20. a 30. letech dokázala vyprojektovat nejen nádherné domy, ale často i v základních obrysech navrhnout zahrady. Architekti měli prostorové vnímání a chápání – výběr rostlin pak svěřili zahradníkům. Věděli tehdy dobře, že zahrada není nutným zlem. Až dnes si uvědomujeme, jak kruté křivdy se dopustili architekti, kteří opovrhovali zahradami k panelovým domům slovy, že zahrádka je dobrá tak akorát pro zelináře.

A uživí tě tohle řemeslo?

No, řekl bych, že někdy i uživí.

Co tě čeká v nejbližší době?

V dohledné době se připravuji na rozsáhlou akci, související s výstavbou nového pavilonu lachtanů, včetně výběrových expozic v pražské ZOO, kde bude mým úkolem zase kámen. Čili skalní kompozice. Vracím se tím v rozsáhlejších vydání k mé předchozí práci ve výběhu tučňáků a jeho okolí.

Ptal se Vladimír „Lábus“ Drápal, Louny, červenec 2008

Dílna

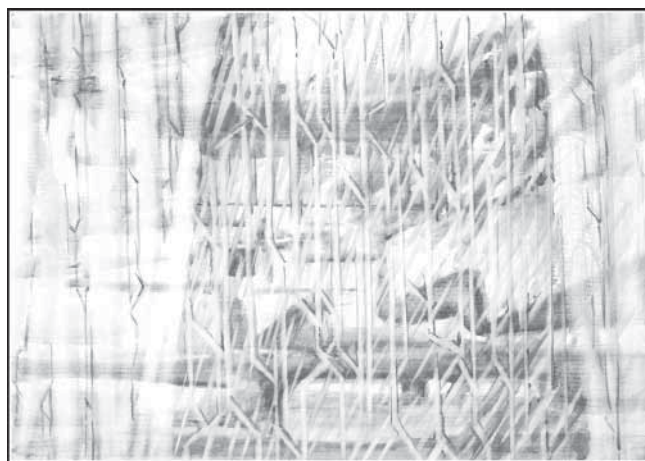
Jiří Pikous (1978), rodák z Liberce, nyní na moravské adrese tišnovské, malíř i mlžný akvarelista, rozený figuralista, vystavoval v Liberci, Mikulově i Brně, kde absolvoval FaVU VUT, s titulem MgA.

Kobkové fantasmagorie Jiřího Pikouse

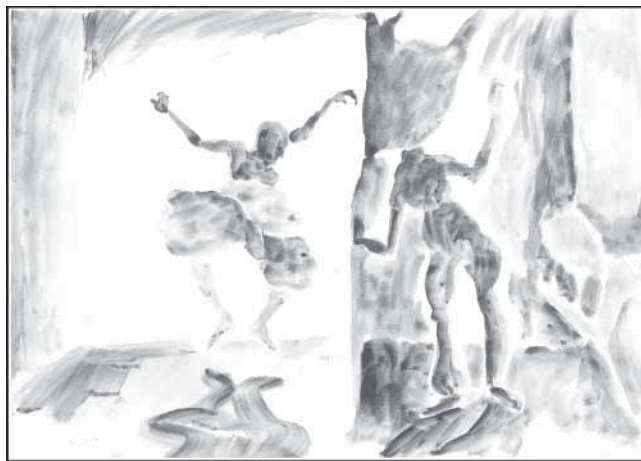
Jiří Pikous je autorem oplývajícím vytříbeným smyslem pro humor, schopností pružné autoselekce a briskní inteligencí. Tyto jeho vzácné vlastnosti, spojené s neotřelým výtvarným projevem, daly vzniknout výjimečné kolekci akvarelových maleb, které jsou od levných halucinogenních duševních výlevů, jakých jsem se nejdříve trochu obávala, hodně vzdálené. – Pikousovy akvarely mají místy blízko k ilustraci pohádky nebo jen zlehka nahozené skice, vyrůstající intuitivně, podobně jako nesmyslné obrazce, které kreslíme u telefonování. Na jiných obrazech ale představy těžknou, zahalují se rastrem záclony nebo snad mříže, znemožňující vidět zřetelně. Výjevy se stávají čistě surreálným absurdem, rozplývají se v neprostoru a v bezčase. O kus dál autor zase vystřízlívá a pokračuje melancholickými civilistními motivy nebo naturalistickou momentkou. – Nezáleží na tom, do kterého místa v bahně svého podvědomí autor zabředne – obrazová řeč je ve své různorodosti překvapivě konsistentní. Vede nás stezkou svých utajených fascinací, tužeb a strachů, umně zabalených do „denních zvyšků“. Na chvíli se odpoutá od své vyvolené a stává se neviditelným fotografem, čelícím naaranžovaně

všude se hemžící zvířeny. Tiše projíždějící postavy na lyžích, provázeny bílým ptákem, zvou k příběhu, který se dá zažít pouze na lesní cestě. – Akvarely Jiřího Pikouse jako by prozrazovaly marnou touhu vidět, ale nebýt viděn, proplouvat maskován nebo nepozorován, voyeristicky být seznámen, ale nefigurovat

vané skupině svatebčanů, jindy nás bez varování postaví před bestiariem tvorů, zírajících vyhaslými očima ze škvír a temných propadlišť lidské psychy. Zarostlá zahrada skýtá prostor k úkrytu před vlastním studem. Něco se událo, stalo se neštěstí? Pohozené bílé tělo na dalším obraze leží bezmocně vydané napospas

– mít schopnost, vyhrazenou pouze v čase snění. – Autor – ale spon pro mne – překlenul propast mezi pulsující představou a pocitem bezradnosti, který zažíváme, když chceme někomu vypovědět, co se nám zdálo. – A taky rozviklal mou vrozenou nevoli naslouchat cizím snům.

Lucia L. Fišerová

Sépiovou kostí

Ivosh Krejzek (1970), brněnský bard, „autor čtyřiceti tří knížek poezie, v nichž do sebe naráží erós s thanatem“ (Luboš Vlach), častý účastník Potulné akademie, odvážný do krve obhájce paní Poézie.

Můj první Krákor

Krákání havranů, krkavců a vran
ozývá se do ticha ze všech stran.
Já roztřesen skryt jsem v rákosí,
halí mne noc svým temným pláštěm,
jímž se honosí.

Vítr z dálných strnišť chladný vane,
v mysli touha poznat nepoznané,
to krákoravé kra kra kra,
jen krákor a nic, jen krákor a tma.
V mysli touha zastavit to neúprosné
krákání,
jež přinejmenším děs i hrůzu mi nahání.
Sám nebojácně povstávám zvuku tomu
čelem,

s jasným cílem vypořádat se
s tím vyvrhelem,
zakrákorám krákor, ten nejkrákoravější,
ať ti krákoravci pochopí, kdo je pánem
v teritoriu zdejším.

Královna zimních snů

Na stříbrném katafalku v rakvi z ledu,
tvé tělo bílé svou příkrývkou pokrývá
sníh,
jsi skvostně bledá, sladká jak z medu,
dotknout se tvé dlaně, to byl by hřích.

Sto let už po tobě toužím
pod bičem krutých severních větrů,
oddaně mrazu sloužím
k tvé rakvi mi zbývá jen pouhých pár
metrů.

Má královno zimních snů,
nordická krásko,
nebývá žádných dnů,
kdy nehořel bych k tobě láskou.

Chci vdechnout ti život,
červen do tváří tvých,
potom v iglú popíjet v klidu pivo,
zatímco ty budeš z přilehlého chodníku
odhrnovat sníh.

Vzkaz na zdi

V mauzoleu dávných lásek
při poločasu rozpadu předchozích
vztahů,

mezi roztrhanými listy herbářů
sbíráš seschlou luční travu.
Rovnáš ji s citelem kozla –
baskervillského zahradníka
a hodina za hodinou
v kuchyňských hodinách tiká.
Rafička klesá a znovu stoupá
chvěje se v poryvech větru,
navlékáš na sebe
svou obsáhlou sbírku pletených svetrů
a tužkou na zeď píšeš
prapodivný vzkaz,
víš, že neodejít teď,
později zlámal by sis vaz.

Tak plníš své kufry
myšlenkami neplatných pravidel,
do špatně vypsanych testových otázek
vtíráš svůj vlasový gel.
Směješ se ničemu, když tramvaj
za oknem do prázdna zacinká,
vše co sis plánoval je pod
a ne na linkách.

To opravdu nikam nevede,
pod svůj prapodivný vzkaz na zdi
položíš zlomený klíč,
naposledy se s nostalgií v mysli
rozhlédneš
než navždy odejdeš pryč.

A ti, co později přijdou
snad bez obtíží a zbytečných emocí

pochopí,
přečtou si tiše to, co včera ještě netušili,
ale dnes už ví,
že
sen o společném bydlení skončil,
že loučíš se a v obálce přikládáš
20 Kč na nový klíč...

Babice nad Svitavou, podzim 1996

Mojí babičce

Nemocniční pokoj na konci tisíciletí,
zešedlá malba na zdech,
otlučené konstrukce starých
železných postelí,
před vizitou ledabyle ustlaných,
pod zarámovanými fotografiemi
z kýčovitých kalendářů
dávno prošlých let.
Za okny podzim roku devadesát šest
se svými zlamanými větvemi
stromů prolezlých rakovinou
i listím navátým až
ke břehům Svitavy.

Topení dodává pocit bezpečí,
mladý lékař zavírá desky
tvého chorobopisu,
klopí oči
a tiskne mi ruku.
Kolikrát ještě navštívíš
tohle místo?
Dnes už vím, že
Nový rok devadesátý sedmý
v pořadí těch uplynulých
měl hořkou příchut' smutku.
Čtvrtého první mi v ranní mlze
tekly slzy po tváři,
když od tvého domu,
kam jsem se za tebou
vždy rád vracel
odjížděl černý pohřební vůz.

Myši

Oči jako na stopkách
dech tišíš,
snažíš se něco zaslechnout
a jsou to jen myši.

Na posedu v polosedu
vystrašená sedíš,
třeše se hrůzou
a ty myši to vědí.

Skrýváš se, jsi lovená
do kouta zahnaná obět,
buď chytí tě, ten co ti chce ublížit,
nebo myši hned teď.

Mechanické hračky

Mechanické hračky procházejí
se po pokoji
a předou svými setrvačníky,
jsou unaveny.
Děti, ti velcí tyraní
je týraly celé dny
a celé noci,
nenechaly je vydechnout.
Mechanické hračky by chtěly
na chvíli spočinout,
dát krátkou pauzu
svým motorkům,
svým bolavějším kloubům.
Děti jsou však neúnavné
a neustále hračky
nutí být v chodu.
Mechanické hračky přemýšlejí
o pomstě.

Z novějších rukopisů

Napříč – Glosy – Poznámky

Kouřovod a pelech

Jdu po městě a zdá se mi, že potkávám nějak málo outsiderů. Přitom je pozdě večer. Všude jen náležitě konfekčně oblečení lidé, navonění mladíci se zastříženými bradkami, slečny někdy tlusté, ale každá s povinným bílým páskem o šíři čtyři centimetry. A potkám-li přece outsidera, je to někdo, kdo jím chce schválně být, i když jím není, a stylizuje se v něj. Se světem je něco v nepořádku. Možná to, že se všichni mají dobře.

Nečekaným osvěžením proti všudypřítomné průměrnosti stává se mi ovšem postání u výkladu s inzeráty. Ba skoro jsem netušil, že výklady s inzeráty ještě existují. Byl tam mimo jiné tento oznam: *Prodám sporák Rekreatant za 2.500 Kč s kouřovodem vlevo*

Zaslouhoval by si jazykového rozboru! Už jen o názvu Rekreatant dalo by se utratit několik odstavců, jistě, čiší mi z něj sedmdesátá léta, ale i etymologicky je to pozoruhodné slovo, rekreatant neboli přetvořitel, znovustvořitel, přetvářela se na něm třeba nedávno živá ryba ve smaženou, a to v rámci přetváření vyššího stupně, hromadného znovuvytváření pracujících, kteří po rekreaci budou znovustvořeni. Ale co teprve ta syntax, nápadná slovosledem, který příkládá největší důležitost tomu, že kouřovod je vlevo! Ano, je to možná logické, možná u sporáků obecně záleží především na orientaci kouřovodu. A možná je levá orientace neobvyklá, takže je třeba na ni upozornit, možná je to podstatnější informace než o ceně, která mně, neznamlému ovšem sporáků, přijde jaksi nízká. Byly tam i seznamovací inzeráty, některé

dost melancholické, tedy aspoň na první pohled. Seznámení hledali samí mužové kolem šedesáti pěti. Ztratili však mé sympatie, když jsem zjistil, že se skoro všichni prohlašují za podnikatele. Nakonec jsem však okem zavadil o prodejní nabídku tohoto znění:

Pelech plastový 104l (1ks), 650 Kč

Zde už je převrácený slovosled s přívlastkem za substantivem možná na místě, však je příznačný pro položky seznamů všelijakých výrobků. Ale ta slova, která k sobě tak nepatří! Pelech a plast! Není to legrační? A nepohodlné?

Pelech plastový. Napadá mě, že by se tak mohl jmenovat třeba nějaký recesistický hudební soubor, možná punkový.

Jan Matuš

Překvapený opilec

V ranním polospánku mě napadla tato věta:

Když se opilec probudí, bývá překvapen.

Kdyby bylo třeba překládat tuto větu do jazyků, které znají kategorii gramatického členu, dal bych pravděpodobně před slovo opilec určitý člen. Lze však říci i toto:

Když se probudí opilec, bývá překvapen.

V tomto případě bych nejspíš dal před opilec člen neurčitý. Má to cosi s aktuálním členěním věty. A samozřejmě zde záleží na kontextu. Ale hlavně a především to znamená překvapivé zjištění, že funkci, kterou v mnoha jazycích plní členy, nahrazuje v češtině mimo jiné slovosled! A naopak: nedostatek slovosledných možností patří mezi jevy, které lze vyrovnávat členem. A ještě jinými slovy: člen lze překládat slovosledem a slovosled členem. Na závěr dodávám, že věta mi vytanula na mysl jen v první uvedené

variantě, druhá k ní přibyla až dodatečně, když jsem se věci začal teoreticky zabývat. Inu, však se také jedná o jistého určitého opilce.

10, 12, 15!

nemám chuť žít, když vidím cenu 9,90 nebo 11,90 nebo 14,90, hnus mě jímá, beznaděj, mrtvolná pachut' v ústech, proč jim to nikdo nezakáže, tento odporný, děsivý podvod, infantilní blud a sviňstvo? nepřestávám být zhnusen, otravován, ničen tímto obchodnickým zlosynstvem, a přesto jsem od nikoho vážně neslyšel, že by mu to vadilo, na nejvyšší někdo podotkne: to je proto, že to „vypadá jako ne 10, ne 12, ne 15“ – co to má znamenat? přistoupili jste takto klidně a spokojeně na podvod a nijak vás to nezaráží a neodrazuje? ne, to nemohu udělat nikdy, i kdybych žil, jakože žiju, v jakkoli zludračeném světě, dokonce jsem ani nikde o tom obludném a permanentním nešvaru nečetl, snad jen několik přátel – i když méně hlučně – si myslí něco podobného, ale vlastně – co chcete v zemi, kde bylo možno uskutečnit takovou nehoráznost (před deseti lety právě), jako byla „opoziční smlouva“, tento plivanec do očí naprosto VŠEM voličům? cožpak to nebije dost do očí a dost nevypovídá o charakterovém blátě, v němž žijeme? mám být jako Jonáš? má Pán poslat někoho jiného? co mám vlastně dělat? slovo má moc, velkou moc, ale co se slovem, když nejsou uši, vůle, cit, odhodlání, přesvědčení, jen skepse, ironie, prospěch osobní, ryze individuální a ryze hmotný.

j. e. f.

Lapač snů

odporná vlezlost reklam je známa a nevyhubilna, teď rozmáhá se dokonce zneužívání dětí, v supermarketu B. na mě dětský hlásek piští z reproduktoru: „...v B. čím víc koupíš, tím méně platíš!“ jednou mi kamarád H. říká, že jeho malá dcerka přišla ze školy, a že prý ty děti, které měly namazaný chleba tím umělým nátěrem, jehož jméno se mi ani nechce vyslovovat, byly odměněny nějakou sladkostí, takto prý kádroval děti před školou jakýsi zástupce té výrobní korporace, dcerka z toho byla zmatená, samozřejmě že měla chleba natřený něčím jiným a nedostala nic, H. to nemálo dopálilo, ale co už se dalo dělat,

pokud si vzpomínám, tak dodal, „hned jsem s ní zašel do obchodu a řekl jí, ať si vybere tu největší čokoládu, kterou najde“, toto zneužívání dětí je něčím, co Italové velmi hezky označují slovem *infamia*, neboli *hanebnost*, *ničemnost* • proč z poezie děláte chmury? kdykoli slyším na „vážné“ stanici čist poezii, působí to na mě většinou nedobře, příkládání jakéhosi významu navíc, chmurného a nesnesitelného, který v samotných verších není, je to jakýsi způsob, macha vnější, která činí z poezie něco nepotřebného, něco navíc, něco „chmurné vážného“ a zbytečného, něco, co odporuje samotnému povznáše-

jícímu smyslu poezie, k čemu jinému by nám byla než k potěše, povznesení, nadlehčení břemen dnem naložených, a nocí? povzbuzení v putování údolím slz, ať už s nimi či bez nich, poezie je pohled vzhůru, ne seshora, poezie není navíc, poezie je dech, vzduch pro dýchajícího, voda pro žíznícího, chléb pro hladového, láska pro trpícího, vlaha pro vyprahlou, jas pro pustotu, síla pro slabé, kterými jsme všichni, nic navíc, nic odněkud někam, nic seshora dolů, někam a neurčitě, je adresná, je přesná, je zahrnující, je potřebná, je uchvacující, nepochopitelná, omamující, nic víc, a taky nic méně • *j. e. f.*

O dílech – a lidech

Olympiáda

Příspěvek ke „Komentáři týdně“

Pro mě jsou celé tyto hry jen nehoráznou a na první pohled viditelnou nepravostí, komedií mocných uzurpátorů, manifestací netečnosti k lidským osudům, je to barbarské vítězství mamonu nad idejemi, lhostejno už jakými. Dávno nejde o sport, o medaile, o Mistrovství. Já vím – slova, slova, slova...

Ale slova jsou obsažena i v Olympijské chartě, která výslovně uvádí, že „cílem sportu je služba harmonickému rozvoji člověka s cílem vytvořit mírovou společnost, která dbá o zachování lidské důstojnosti. Jakákoli forma diskriminace (...) je neslučitelná s příslušností k olympijskému hnutí.“ Atd. Mnoho dalších slov.

Tibetáné mají po dobu OH zakázán vstup do Pekingu, zatímco diktátor Lukašenko je mezi čestnými hosty na tribuně, Fidel Castro oslavil v klidu 82. narozeniny, ale desítky vězňenských kubánských disidentů nemají šanci na zlepšení svých poměrů, Ruská vojska jsou v Gruzii...

A tak by se dalo pokračovat ještě dlouho, předlouho. Ovšem tohle nejsou bohužel jen slova, tohle je skutečné „fair play“ dnešní civilizace.

Ale nás zajímá, kdo doskočí, vyskočí, dohodí dál, kdo nabit dopingem bude nejrychlejší, komu olympijské vítězství rapidně zvedne příjem z reklamy... Kdo neskáče, přece není Čech!

Už jen megalomanský začátek her, pro jistotu počítací upravený, aby výsledek byl – jak už mají zhoubné ide-

ologie ve svém programu – dokonale klamný, aby předstíral něco, co není a čeho ani nebylo. Zatím jen zničené životy a nikdy nenapravené krivdy zůstaly. Ostatně, jak říkal Stalin – zahyne-li člověk, je to tragedie, zahynou-li miliony lidí, je to statistika. Měli snad tyto miliony horší anděly, než máme my?

Po dlouhé době jsem se účastnil nějaké demonstrace – právě proti konání OH v režimu, který ponižuje lidskou důstojnost, který lže, krade a zabíjí. Jeden můj přítel totiž říká, že učinit málo je nesčíslněkrát víc, než neudělat nic.

Pro mě jsou dnes OH jen další promarněnou příležitostí, jak učinit svět lepším. Doufám ale, že to nevzdáme! Maně se mi vybavují slova jakéhosi eposu: když Řekové bojovali s obrovskou převahou Peršanů, ti je před bojem provokovali: „Šípy, které vypustí naši lučištníci, zastíní slunce!“, na což Řekové odpověděli: „Ve stínu budeme bojovat!“

*Vladimír „Lábus“ Drápal,
zasláno do Lounského pressu
jako reakce na článek šéfredaktorky listu
D. Mezerové, týkající se Olympijských her*

Komunikace

Duchovní komunikace jest „obcování svatých“, jest komunikace, jejíž dráhy jdou jakýmsi duchovním éterem, spojujícím lidi i přes dálavy tisíců mil společným duchem Dobra a Slávy Boží na zemi, jest komunikace, která rozvázá a zvsudypřítomňuje neviditelně a nehmotně, ale zato tím rychleji a jistěji

nejvlastnější reality: myšlenky, duchovní síly a která nepotřebuje drah, silnic a drátů...

A hmotné komunikace, dráhy, telegrafy atd. se svými stroji a dráty, všechno co se s třeskotem, vrčením, pískáním a prskáním, s ohlušujícím hlomozem řítí krajinami země dříve tak tichými? To jest obcování ďáblů a otroků; tu hmota vrhá se z jednoho chaosu do druhého; tu služebníci hmoty se rozvážejí, aby utvrzovali a množili říši ďáblu na zemi: říši procent, falitur, rubrik – „obchodu“ a násilí.

*Klaudius Madlmayr, Poznámky
o technické kultuře*

Svoboda

... Čekali jsme, že svoboda nám poví, kdo jsme a co chceme, ale svoboda nás nechává přebíhat od lopat k latině a od latiny k lopatám a ukazuje nám tak, že je celkem lhostejno, děláme-li to či ono. Nepocítujeme v sobě žádné naléhání dělat především jedno, a nikoli druhé, a proto jsme na životní morálku povýšili názor, že účelem děláni čehokoli je děláni peněz. Profese – toť naše uniforma. Otročení penězům – toť smysl našeho osvobozeného života. Dali jsme se přesvědčit, že vlečeme svět na svých bedrech a že svoboda je cosi jako zasloužený ráj. Ale když jsme svobody nabyli, rychle se jí zříkáme, protože pocítujeme, že nikdy nespočinulo na našich bedrech břímě těžší.

Josef Šafařík, Sedm listů Melinovi

Vybráno cestou – André Maurois

Aurette pokračoval ve čtení:

„Původ těchto přípitků je zcela barbarský a slyšel jsem, že Highlanderé ze Skotska, polodivoké kmeny, které žijí v ustavičných svárech...“

„To si poslechněte, padre,“ upozornil plukovník, „přečtete to ještě jednou, messiou, pro padra. Slyšel jsem, že Highlanderé ze Skotska...“

„... polodivoké kmeny, které žijí v ustavičných svárech, uchovaly tomuto obyčejí jeho původní ráz. Přípitk někomu na zdraví, znamená prosit ho, aby nad vámi bděl, zatímco vy pijete a jste bezbranný. Také osoba, již připijete, odpovídá: ‚Iplai-

giu‘, což znamená v jejich jazyce: ‚Zaručuji se za vás‘; potom tasí dýku, opře ji hrotem o stůl a chrání vás, dokud nevyprázdnete sklenku...“

„Proto tedy mají vždycky cínové džbánky,“ řekl major Parker, „které se udělují jako ceny v golfu, skleněné dno, jímž je možno vidět blížící se dýku vrahu.“

„Dejte kolovat portské, messiou,“ vybídl plukovník, „chci vypít druhou sklenici na zdraví padra, abych uslyšel odpověď: ‚Iplai giu‘ a abych uviděl, jako opře o stůl hrot své dýky.“

„Mám jen švýcarský nůž,“ vylouval se padre.

„To se hodí,“ pravil plukovník.

„Tato teorie o původu přípitků je velice pravděpodobná,“ vmísil se doktor; „bez ustání opakujeme gesta svých předků, která pro nás nemají žádný užitek. Když chce velká herečka vyjádřit nenávisť, ohrne své rozkošné rty a ukáže špičáky: je to podvědomá upomínka na antropopagické puďy. Tiskneme ruku svým přátelům, abychom jim znemožnili udeřit nás, a smekáme klobouk na pozdrav, protože naši předkové pokorně nabízelí mocným hlavu, aby jim usnadnili ji srazit.“

(pokračování příště)

A. Maurois, Mlčení plukovníka Brambla

Konec Léta – festival napříč 2008

29. a 30. srpna 2008 na Skalákově mlýně v Meziříčku u Želetavy

Pátek 29. 8.

Hlavní scéna:

- 17.00 Grimasa čápa – Brno
- 18.00 Mocca Soul Band Zdeňka Blažka – Brno
- 19.00 Ylo – africký slon – Brno
- 20.00 Kacu! – Inner World Music – Brno
- 21.00 Čočka – Křepice, Brno
- 22.00 Špinavý nádobí – Třebíč, Brno, Ostrava
- 23.00 Szabotage – Moravské Budějovice
- 00.00 Fkletzi – Brno
- 01.00 Ležérně a vleže – Valašské Klobouky

Malá scéna – sál vinárny:

1. blok

- Radim Zouhar – autorské čtení – Brno
- Máša M. Dudziaková – autorské čtení – Znojmo
- Tomáš Urbánek & Lukáš Altrichter – kytara, perkuse, zpěv – Brno, Šlapanice

2. blok

- Pavel Šuhájek – Brno
- Johan & Macháček – elektrická kytara, housle – Ostrava

Sobota 30. 8.

Hlavní scéna:

- 12.00 Slum & Milan Erben – Praha
- 13.00 Duo Juyos Complet – Ostrava
- 14.00 Sloní sen – Brno
- 15.00 Okamžik – Boskovice
- 16.00 A bude hůř – Praha
- 17.00 Memorial – Pelhřimov
- 18.00 Metalurg – Brno
- 19.00 Pes, Mystik & Dobrá nálada – Znojmo
- 20.00 Dirty Picnic – Brno
- 21.00 Dáša Vokatá & Band – Vídeň – Praha
- 22.00 Moor Than This – jazz-rock – Vídeň
- 23.00 Die Blaue Trottel Parade – Zwischenflüschchen
- 00.00 Spytihněv – Rožnov pod Radegastem
- 01.00 Sladký konec – Praha

Scéna u rybníčku:

- Pepa Klíč & J. E. F. – *Na každý den napsals smrt* (Pavla Bartoníková – harfa, Lukáš Daňhel – basklarinet, Petr Hojač – trubka, Pepa Klíč – violoncello, J. E. Frič – slovo)

Malá scéna – sál vinárny:

1. blok

- První divadelní družstvo (DAMU) – Josef Váchal: *Dojemná píseň O jednom poustevníkovi*

2. blok

- Vít Kraus – elektronická hudba, recitace, projekce – Jihlava
- Miki Marusjak – Mikiho Poetic Band – Holice
- Jakub Čermák & comp. – Brno, Teplice
- Ivan M. Jirous – autorské čtení – Prostřední Vydří, Praha

Snová reminiscence z loňského srpna

zdálo se mi o festivalu Konec Léta, letošním, na jakémisi vedlejším nízkém pódiu u lesa hrál Závíš, na hlavě měl velké indiánské sombrero s bílým slepičím peřím, vždycky když dohrál píseň, přešel na druhou stranu louky, nalevo od pódia, tam se obřadně otočil a vrátil se vždy s dalším, tentokrát už větším pérem za ohromným kloboukem, a jak tak hrál, vracel se se stále většími péry, až nakonec tento zdobný klobouk zahalil celou jeho postavu, na hodinkách jsem měl neustále čtvrt na čtyři, což mi bylo divné, nikdo nevěděl, kolik je hodin, na hlavním pódiu – ve stodole, která připomínala Magorovu, ale byla menší – začínaly zkoušet zvuk kapely, nikoho z muzikantů jsem neznal, což je velmi udivovalo a kroutili hlavama (pořád jako by to byli New Kids Underground, ale nebyli to oni), někde se nám ustavičně ztracely děti, pořád někdo chyběl, H. byla neuvěřitelně protivná, držela jedno z dětí v náručí a komentovala okolí, ve stodole byly po stěnách zavěšeny nějaké artefakty, ale dost ohavné, jakoby magmatické, z jakési temné plastické hmoty, když se H. některé dílo nelíbilo, řekla mi: „vyhoď z toho to oko, mě to děsí“, vždycky to za mě udělal jakoby Sysel, kterého jsem ale nikde neviděl, pod velkoformátovými modrými kresbami seděl Magor se založenými rukama, jedna kresba za jeho zády sjížděla z nejistého upevnění, nakonec sjela úplně na zem a překloupila se dopředu přes Magora, který řekl: „tak teď už nevidím vůbec nic“, pak se dožadoval aspoň polívky, ale žádnou mu nedali, říká mi: „měl jsem žízeň na smetanovou polívku, ale nedali mi nic a ještě mi vynadali“, na pódiu najednou stála u mikrofonů nachystaná kapela, kterou jsem neznal (navíc jsem si zapomněl vytisknout pořadí kapel), za muzikanty stály ve dvou řadách malé děti, 4-5leté, asi deset, připravené disciplinovaně ke zpěvu, byly tam i děti, které jsme nemohli najít, všude kolem se válely papírové tácky s ohromnými hromadami hořčice, ale ten původ hromádek nemusel být jednoznačný, Skalák nikde nebyl, tak říkám Šárce, že „hrát se bude po hodinách“, a že hlavně už začnem, nějací hudebníci už tam byli, ale nikoho jsem nepoznával, na hodinkách jsem měl čtvrt na čtyři, – a naštěstí jsem se probudil –

j. e. f., zápis z blogu, 21. 8. 2007, Brno

Popisky k fotografiím z loňského ročníku festivalu Konec Léta – Skalákov mlýn 24. a 25. srpna 2007:

1. sólový kytarista rakouské kapely Moor Than This
2. nedělní bohoslužba sloužená P. Ladislavem Heryánem
3. příležitostný frontman kapely Die Blaue Trottel Parade – martinskovský básník Pavel Herot
4. fragmentární vystoupení Hever & Vazelína Bandu
5. multiinstrumentalista Jiří Konvrzek, tentokrát sólově
6. Závíš se Skalákem v duetu
7. vystoupení kyjovské skupiny IV. cenová (dnes Helemese)
8. leader kapely Echt! Karel Malík, který vystoupil i samostatně v rámci bloku autorských čtení (fotografie jsou z archivu společnosti Christiania)

Tiráž

Uši a Vítr č. 8, srpen 2008 • noviny Potulné akademie • vydává Christiania, o. p. s., v nakladatelství Vetus Via s podporou sdružení Sopol tzv. productions • vychází poslední čtvrtek v měsíci • adresa redakce: Vetus Via, Pod Kaštany 28, 616 00 Brno, tel. 549 210 510, mobilní telefon 602 875 883 • za redakci odpovídá J. E. Frič • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 16123 z 20. 7. 2005 • cena 10,- Kč •